

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:

RAMBLA DE SANT JOAN, 50, BAIXOS — TELÉFON 256

TARRAGONA, Diumenge, 19 de Gener de 1919

ESTABLIMENT TIPOGRÀFIC:

LLORENS I CABRÉ — CARRER DE FORTUNY, NÚM. 4

Colisseu Mundial

GRAN MITIN

PRO-AUTONOMIA

A les deu del matí del diumenge,
19 de Gener de 1919

TARRAGONINS!

En aquesta hora solemne per la vida i l'ave-
nir de Catalunya, reclamem la vostra presencia
a l'acte.

La Comissió.

L'Ajuntament i el poble de Tarragona

Agafem la ploma, amb la cara roja de vergonya per l'acord que, per els vots d'uns Loperena, Sugrañes, Larin, Monteverde i Nadal, prengué l'Ajuntament de Tarragona, d'aquet aborrible Ajuntament que aparta de son sí als homes honrats; d'aquet Ajuntament; a on, amb fatalíssima sort, fa temps hi triomfa sols la traïdoria i la delació; a on tots els parany hi són bons per a defallir als homes dignes; a on el nepotisme, la vagancia i la mala administració triomfen; a on per els vots de monàrquics i trànsfuges s'entrega la ciutat anorreada a les urpes de qualque Companyia que sapiga guanyar-se els vots dels regidors; a on regidors monàrquics han sigut a la vegada consellers de Companyies que explotaven serveis municipals.

I el fastigós resultat de tot això avui triomfa.

Contentos i satisfets de la befa feta a Tarragona, somriuen victoriosos.

El chor de *La Cruz* i *Diario de Tarragona* han donat als burladors de la ciutat la patent d'homes prudents, d'opinió sensata...

Com si a Tarragona no sapiguéssim qui hi ha rera *La Cruz* i el *Diario*. En l'un, algun capellà inepte fent mèrits per a canonge de R. O., o un Vila, i en l'altre un *Tropesones*, que no sap parlar de res que no sigan banyes, o un Anselm Guasch, disposat a encendre un ciri a l'altar de la Mancomunitat i un altre davant de l'anticaltalà Nicolau.

I tots aquets subjectes han fet alen-
tar els cors dels patriotes del *centro*.

Romanones, Gaset, etc., Centres patriòtics i finses alguna Cambra de Comerç se n'han sentit satisfets de l'acte de l'Ajuntament. Bon profit els hi faci i atipint-se de satisfacció, que l'alegria els hi durarà poc.

L'absoluta majoria dels pobles de la *provincia* de Tarragona se ha manifestat a favor de l'Autonomia integral de Catalunya.

Malgrat totes les males arts, de les presions fetes per el governador civil de Tarragona, quin senyor s'ha acreditat d'inepte, ja que des de que és a Tarragona sols se l'ha vist actuar amb aquet motiu. Subsistencies, vagues... Res, un mort. Sols l'ha despertat l'odi contra els catalans!

Altres també han ajudat a fer presió per els pobles. També l'Anselm Guasch, el conceller de la Mancomunitat, quina influencia al poble de Secuita és ben manifesta, doncs, Secuita fa parió a Tarragona; seran els únics exemplars de la comarca.

Mes, no els temem; contra tots triomfarà Catalunya.

També arribà l'hora de la nostra alegria i el dimecres passat issàrem la nostra senyera en senyal de la victòria en el plebiscit dels Ajuntaments de la *provincia*. També se iça la bandera barrada en el balcó del Palau provincial i municipal.

La bandera fou içada a petició del digne president de la Diputació, senyor Lloret, ja que, ella és propietat de l'Ajuntament, i accedir a sa demanda res prejutjava, puix sols se tractava d'una galanteria de l'alcalde, com se havia donat el cas en les recents

festes de la Associació Protectora de la Ensenyança Catalana.

Mes, tan bon punt se'n enterà Nadal, el *consul boche* i austriac i regidor, tot en una peça, com aquet subjecte ja no's recorda de la seva actuació catalanista, agafà per les orelles a l'alcalde interí, l'infeliç Tino Salvadó i *consul* turc; i vulgues o nó, se l'emporta a Cà la Ciutat, arriant la bandera catalana. Es un nou insult d'aquets *consuls* contra Catalunya.

Com el *boche* és tan vehement i tenia intenció de que tothom s'enterés de que feia fer lo que li donava la gana al pobre turó de Salvadó, quan eren a a la Rambla ja ens adonàrem de llur intenció, i mentres un amic els seguia per a cerciorar-se, uns altres cercaven un altre bandera per a sustituir la de l'Ajuntament, com aixís ho lograren als pocs moments, quedant burlats els Nadals i Salvadós, que des de cà l'Armengol contemplaven l'efecte.

Aquets fets potser ens feien falta.

Els han contribuït a enardir al poble, que, tranquilament espera el resultat de les Assemblees de la Mancomunitat i Ajuntaments, i a la mateixa nit varis centenars de ciutadans conscients entonaren la «Marsellesa» i «Segadors», els cants de la llibertat i de l'odi, davant la bandera del Palau de la Diputació, escampant sos cants per les Rambles, vibrants d'emoció, colrats d'odi contra la «xusma innoble», com be canta en Rouget de l'Isle en sa «Marsellesa».

Vergonya eterna i despreci contra aquets regidors que fan passar a Tarragona per l'amargura d'una traïció a Catalunya.

I si encare són tan secs d'ànima, que després de veure al poble com pensa, en senten satisfacció de sos actes, que mal profit els hi faci!

♦♦♦

Els dos Estats

Dintre pocs dies s'obre el Parlament espanyol; dintre pocs dies se reuneix el tacit Parlament català en Assemblea a la manera de plebiscit, amb exemplar i esborronadora unanimitat. Tenim la sort, la responsabilitat, l'honra altíssima de veure que torna Catalunya a la plenitud de quatre segles enrera, doncs, mai, des de fetxa tan llunyana, havia nostra Patria acudit amb tanta fermesa a manifestar sa voluntat sobirana.

Cada qual en son lloc, uns per a manar, altres per a obeir, serenament, esperar l'ordre, el moment, l'hora augusta, i el moment és pròxim, confiats en el sentit de germanor, que ha invadit i ha arborat tota la terra catalana.

Es un goig, per a nosaltres, totes les variants, com en una gama sonora completa, amb que se sent i es desitja l'autonomia a Ibèria en els solemnes moments actuals.

Hi han Nacions ibèriques que capacitat autònoma se circunscriu a una autonomia municipal, i això és sols, amb perfecte dret, lo que demanen, si be s'extralimiten al intentar coaccionar la llibertat d'altres Nacions ibèriques, germanes, que senten i capeixen més. Autonomia és llibertat, ningú pot coaccionar-la. ¿Què dirien si els intentéssim obligar a acceptar l'autonomia integral que nosaltres sentim, capim, volem i tindrem?

Hi ha una Basconia que avença més que nosaltres, i que si bé no amb nostra unanimitat, proclama un separatisme amistós, que pot ser feconda base per a una forta i voluntaria unió el dia de demà. No es pot negar-los-li el dret ningú a l'implantació quan se posin de acord i mostrin voluntat de majoria.

Nacions que n'abduquen de ser-ho, nomenant-se regions, que aspiren a una Mancomunitat de provincies, això és, que accepten l'arbitrarisme d'una divisió que res té que veure ni amb la historia, ni amb la etnia, ni amb la topografia. Venen amb retràs, ja faran cap; per aquí es comença. Creuen amb els fets consumats i suposen que les Nacions depenen de la voluntat dels homes, que aquestos les fan i desfan, però ja estan microbianament invadits d'autonomisme; és qüestió de temps, ja faran cap.

Fins hi han reconcs d'Espanya que no senten res, adormits els seus habitants sota el jou enervant d'un burocratisme que tot ho esterilitza.

Vet aquí perque nosaltres sabíem que la nomenada comissió extraparlamentària (formada sols de diputats, per lo tant no *extra*) no podia fer res pràctic ni satisfer a ningú, petrificada en un sentit d'uniformisme, reflexe de incapacitat i d'insensibilitat, irrebatible argument de la diversitat de raça, que toçudament no's vol confessar i de quina s'en dona proves continues.

ble argument de la diversitat de raça, que toçudament no's vol confessar i de quina s'en dona proves continues.

Hi ha un nom consagrat per a senyalar-nos ara i sempre quan parlem d'autonomia i que avui el diuen més que mai: ens anomenen *separatistes* i queden després tan satisfets, quan això els hauria d'avergonyar, perquè és la confessió tàcita, a la vegada que una ofensa... i jugar amb foc, de que la realitat de la renovació del món, del ressurgir de antiquíssimes Nacions, fortes i pujantes com segles enrera varem ser, celebren immediats pactes voluntaris d'estreta i feconda unió, no arriba a la capacitat seva de llibertat, de democràcia, de justícia, de dret, de tot això que són les sòlides bases amb que's va constituint el món, no volent veure que sense el suïcida criteri uniformista que ha trocejat l'imperi ibèric, i que's vol que persisteixi, el món avençarà i totes les Nacions faran la seva via, i el seu separatisme no se'ls permeterà, perquè no ho permetem de cap manera, perquè la península ibèrica és seva i nostra a la vegada i ningú ens en pot treure.

L'estatut de la comissió parlamentària és un fracàs de la realitat, no coincideix en res amb nostre estatut; és una nova llei centralista, burocràtica,

ens sembla veure parafrasejada aquella Constitució de 12, aquell despòtic article «... Unas mismas leyes regirán para todos los españoles...» amb que varen coincidir, revolucionariament, com conseqüència de l'alteració que va portar a tot el món la revolució francesa, sobre tot en l'arcàica Espanya, uns ciutadans, fugint a l'últim extrem de la península, mal païdes les noves corrents que havien de trasbalsar la Europa, negant les glorioses Nacions ibèriques que havien triomfat de la invasió i amb la única finalitat de portar al vilíssim Ferran VII al trono.

El Concell permanent de la Mancomunitat, amb els adjunts, té també l'estatut redactat; esperem el dia 26 en que tota Catalunya reunida, representada per diputats i Ajuntaments donarà la seva opinió, pendrà els seus acorts, dictarà les ordres i tots nosaltres, capacitats de lo solemni del moment, farem tot allò que sigui precis fer, costi lo que costi, per a obeir la ven de nostra Catalunya.

PERE MARTELL.

Un episodi de la lluita

El centralisme lluitant per a la seva defensa contra l'escomesa de Catalunya, ha escollit un poble per a mostrar-lo als ulls d'Espanya i del món com un poble important de la nacionalitat catalana que no està d'acort amb els altres en la petició de l'Autonomia. I aquest poble escollit pel centralisme ha sigut la immortal Tarragona.

El nom de la ciutat romana, joia

La Cervesa embotellada i pasteuritzada

per la Casa Blandinieres

se recomana per a evitar tota mena de contagi d'enfermetats infeccioses.

del Mediterrà, va avui de boca en boca per tots els indrets d'Espanya com si hagués sigut traïdora a la voluntat nacional de Catalunya. I aqueix estigma, que pesa, pels qui desconeixen la forma com ha estat pres l'apros acort, es te de desvaner.

Els cinc regidors que aprofitant-se de l'absència dels vers representants de la ciutat, han pres el vergonyós acort, no representen a Tarragona. Alguns d'ells ni son tarragonins.

Els forasters aquí un poble aixeca fins a l'alt sitial de concellers, no tenen dret a posar un afront a la ciutat que els acull i els honora. I per aquests i pels que siguent-ne fills i tot, en uns moments trascendentals per Catalunya, es passen al enemic, hi te d'haver una sanció; que la te de dictar poble que es l'únic sobirà de la seva voluntat.

Quan un poble vol premiar a un home els seus bons serveis prestats, el nomena fill adoptiu o fill predilecte. Doncs per a castigar com es mereixen als forasters i als mals tarragonins que posats al servei del centralisme han posat Tarragona contra el voler de Catalunya, Tarragona hauria d'acordar negar-los-hi el dret de ciutadans tarragonins.

L'acort de referència per xò tindrà el valor d'aixecar l'esperit del poble tarragoní en aquesta lluita de Catalunya per la seva autonomia...

Vos en felicitem, companys!

Visca Tarragona! Visca Catalunya!

President de la Joventut N. R. de Reus.

Llegim...

En *La Publicidad*, molt sovint, unes coses, millor dit, unes *cosasses* que la pobre li fa dir el seu corresponsal de Reus, home, es veu, poc escrupulós que no li fa res enganyar com a xinos als llegidors.

Fa temps llegírem que «han pasado por estas aguas un convoy de 12 vapores...», etc., etc.

No fa gaire deia: «Es esperado el vapor «Beta» que ha de cargar...», etcètera, etc. Això, està clar, no'ns feu res, doncs que no vegérem hi anés el mentat vaixell; emprò lo que si ens va fer *mella* el llegir, dimecres de aquesta setmana, que «En el vapor «Cabo Cervera» se han exportado a Nueva York...», etc., etc.

Es veu que ho és molt de bromista aquest corresponsal. Ni que ho fos de la pobre Agencia Wolf; sinó vegis aquesta mostra de un telegrama del dijous, parlant de aquell *viu* estafador agafat a Madrid, que per ésser més célebre també estigué a Reus segons diu el senyor Fort qui, després de explicar lo que va fer allí, afirma que:

«Un dia que estava de malas, intentó suicidarse al paso de un tren, con tanta fortuna, que el convoy pasó por encima de su cuerpo, sin causarle el más insignificante rasguño.»

Be, vaja, senyor Fort, no ho fassit tan *fort* i afuixi... afuixi, no una mica sino un bon tros. No fos cas que fes com aquells andaluços que després d'enganyar-se mutuament, acabaven per creure's-ho. Quines *garrofes* se'n passaria el senyor Fort si fos de aquella terra!

En *La Creu del mal lladre* també un hom s'hi divertiria, si la llegís;

emprò se'n fa tan curt tiratge que no se la veu per enlloc.

Diuem que, referint-se a l'acord prè per els cinc regidors (?), nó per l'Ajuntament, sobres l'autonomia nostra, posava «... que las personas sensatas de Tarragona lo han aprobado...» Sensates, diu? Ah, vaja! Deu ser aquella *sensates* que's respira i se aprèn a presidir. Veritat, senyor redactor-quefe?

En el mateix diari, que, per a escarni de Déu, se diu *catòlico*, el dijous se ocupava de una manifestació de la nit anterior en que un nombrós grupo *obsequià* als que prengueren el célebre acord, amb una forta pitada i pet de «Marselles» i «Segadors», deia «... que será conveniente tomar precauciones para reprimir a los que se quieren imponer por la fuerza...» Sí, ja teniu raó, Von Vila; se tindrem que posar una *xapa*. No fos cas que en Navidad, en un de aquells *berrinches*, posés en practica els procediments tan acreditats pels *boches*, que també se aprenen a presidir.

En el *Diario de Tarragona*, digne company de *La Cruz*, les noves sempre rescalfades, es a dir, que resulten dobles *garrofes*, que deuen ser les que més atipen, doncs que'ls redactors del *decano* sovintment les repeixen. Un dia maten a algun individu que encare és viu are; altres recomanen als llegidors les misses per aniversari de una mort, ocorreguda, segons ells, feia quatre dies solament; i, sense anar més lluny, dijous afirmava haver sortit cap a Avila amb sa familia el delegat d'Hisenda, nova que rectificà divendres, dient que «confiando en la veracidad de un corresponsal de Barcelona...» etc. havien donat la notícia. Pobrets, perdonen-los; doncs

boijos, doncs que la menjadora els hi va fugint del devant a passos llargs.

En el mateix *decano*, posa en boca de Romanones sobres l'acord dels 5 regidors (?), no l'Ajuntament de Tarragona, diu: «—Nada quiero decir sobre estas cosas; ciertamente que tiene importancia un acuerdo tal como el de Tarragona. Para mí es un síntoma de que va prevaleciendo la serenidad, amortiguándose la pasión...»

Sí; ja en té de *importancia* aquell *a... cuerdo*; no veu que va ésser pres per 5 *cuerdos* que, per a assistir a les sessions, se veuen obligats a fer-se acompanyar; lo que equival a que són cegos o que TENEN POR O és un *stintoma* de falta de *serenidad*, com diu el Coix.

I a propòsit: no havíem quedat «que va prevaleciendo la serenidad, amortiguándose la pasión»? Doncs perquè cridava tant aquell foll, al mig de les Rambles, el dijous a la nit, dient a la policia: ¡PEGAR FUERTE!! Sí. PEGAR DE LLANO. A tu, que ets la perdicó dels trevalladors permetent que's jugui per a cobrar i deixant vendre els queviures a preus elevadísimos. Si també serà pel mateix?, perquè ets capaç de això i molt més.

A darrera hora, se diu que es cursà lo següent:

«Urgente.—Cojo.—Madrid.

Esta noche atajado personalmente con éxito movimiento autonomista. Tranquilidad sensatez tarraconense protestan airadamente mi destitución cuando precisamente son más necesarios mi servicios. Yo también lo lamento por dejar comedero abundante. Le saluda, Pagar Fuerte.»

HOME DYE.

BARRANS RECIUS, són els millors
SASTRERIA DE F. GABRIEL
Plaça de la Constitució

Catalunya des de França

Suara, en que cada dia estan produint-se manifestacions en pro dels anhels de llibertat que tot Catalunya sent i vol, que donen lloc a que diaris de les terres ibèriques ens pronuncien en contra de aquet gloriós moviment i aprofitin això per a injuriar i ferir la nostra excelsa ànima catalana que està per damunt del nivell en que's troven els que tant eriden, no hem volgut deixar passar de brindar el següent retall a nostres llegidors per a que una vegada més vegin el concepte que de Catalunya tenen a França.

Diu *L'Intransigeant*, sota el títol «La Catalogne amie», això:

«Nous ne pouvons pas, nous ne devons pas oublier que la Catalogne a été, dès le debut de cette terrible guerre, l'amie fidèle, sûre, inébranlable de la France, qu'elle a travaillé sans relache pour l'approvisionnement de nos armées et que douze mille de ses enfants sont venus sur notre front verser leur sang sous les plis du drapeau tricolore.»

Se inicia el desfile

«Barcelona.—Puig i Cadafalch.

President Mancomunitat.

Millor imposit propoició votada Ajuntament, retiro la meva conformitat a la mateixa i declaro ma adhesió Autonomia integral Catalunya segons bases formulades per Mancomunitat.

Josep Larin.»

Una deshonra per a Tarragona, una vergonya devant de Catalunya i una victòria per a els centralistes

Això és lo que's va sagellar en la última sessió de l'Ajuntament.

Tots els que som tarragonins; tots els que sentim dintre la nostra ànima el crit de llibertat; tots els que odiem el caciquisme; tots els que sols ens guia l'amor a la terra que ens ha vist nàixer; tots els que desitgem el progrés; tots els que volem que ens respectin per la nostra valua; tots els que la dignitat tenim per norma i tots els que tenim dintre nostres venes sang catalana, tenim el deure ineludible de aixecar bandera contra aqueta deshonra que l'Ajuntament ens ha posat i que farà que tot Catalunya ens tingui per el més poble vil i despreciable.

Tenim que defensar-nos d'aqueta calumnia, tenim que dir als nostres germans: Tarragona, aqueta vella ciutat, no fa traició a Catalunya; l'ànima tarragonina, la voluntat entera del poble és amb vosaltres, els cors glateixen per un igual i en la pensa de cada ciutadà hi acaricia la idea, que demà serà realitat, de que l'Autonomia signi per a nosaltres. Volem llibertat i llibertat completa i amb aquesta llibertat, quan inundi els nostres pobles, fer-la extensiva als altres d'Espanya que vulguin lliurar-se de la opresora mà centralista.

A totes èpoques i a tots els pobles hi ha hagut renegats i per lo tant no ens ha d'extranyar lo que va passar a l'Ajuntament, però com que'ls renegats sempre han sigut els sers més despreciables, fora precis que el poble que per cinc individus s'ha vist humiliat, no solsament devant de Catalunya sino del món enter, exterioritzés la seva protesta i quan algú d'aqueixos passés pel nostre indret, apartar-se com si fos la lepra, com si tot en elles fos re-

pugnant, com si l'alé de la seva respiració infactés la vida de la honrada ciutadania. Després, els pares tindrien que dir als seus fills: Aqueixos homes van amagar el sentir del poble; aqueixos homes volien enfonzar la llibertat honrada; aqueixos homes no són dignes del saludo de cap català i molt menys d'un fill de Tarragona.

Si això fem, si això practiquem, farem no solsament un bé a Tarragona sino un bé a la humanitat, perquè li descubrirem qui són els *Judes* de la vida.

J. V. G.

Des de Morell

Un «viva!» entre babaus

Com una rarsa, com una cosa sobrenatural vinguda d'un nou món, talment sembla lo que realitza fa uns 10 anys el cacic valent-se de totes les artimanyes i tots els enganys. Talment sembla impossible passi en el nostre poble lo que en cap més i en el segle que estem pot passar.

La causa de que un *viva!»* campí pels seus respectes tenim que cercar la en la majoria de cassos en la inculcra d'un poble i al propi temps en la avaricia dels element d'ordre o, com si diguessim, major contribuents, que per a estalviar-se unes miserables pessetes en perjudici del bé comú, deixen fer que el *viu trampós* campí holgadamente a la esquena d'ells i de la ignorància i bona fè dels humils. Aixís passa en el Morell, puix el cacic enganya als uns i als altres. Pare de quinto hi ha que ha tingut que sofrir l'escamoteix de 500 pessetes degut al engany; altres per document; altres per consells, puix el *viu* és advocat, notari, procurador, fiscal, jutge, majordom, etc., etc., i fins en els sensals de la població s'arrapa.

Lo més curiós és lo que passa amb l'Ajuntament i les Juntas, siguin de lo que siguin. Mai pot cap d'aquets individus firmar devant de ningú: sol de ell sol; els agafa com a rates en la ratera, cridant-los d'un a un. Al arribar i dar el Déu vos guard, el trampós se alça i amb la acostuada paraula li diu: ¡Hola, querido!, passa la mà per la espatlla del fulano, preguntant-li: Com estan les avellanes?... Vaja que fareu quartets... i al preu que està el vi, etc., etc. Els dona un parell d'ensabonades i... al grà, que és lo que an ell l'interessa.

—Miri, Fulano; me hauria de posar la firma aquí—senyalant segona plana—; perquè els demés ja han firmat (en la anterior) i tras... tras... ja està.

Crida al segon; la mateixa cerimonia amb les seves ensabonades.

—Veu, Fulano ja ha firmat i abans d'ell han firmat Sutato, Mengano, etc. —I no havia firmat ningú, sols l'anterior, i tras... tras... ja està. ¡Hola, ja en tenim dos!

Crida al tercer, idem de idem, i així successivament va agafant-los i emprasant-los sens que pugui dir cap de ells lo que ha firmat; de manera que si no els fa firmar lletres, pagarés, etc. en favor seu, jo crec que és perquè son viu cervell no ho ha capít encare.

Diguin, doncs, si amb tanta traça mereix o no el títol de *viva!»*. Però no acaba aquí; lo més curiós és que aquesta colla que podríem dir *burrats* surten d'allí i publicament pregonen la seva lleugeresa, demostrant que són una colla d'ineptes, impotents i tenen dugues cares; fins ne hi han molts que sota mà li premien la seva traça d'haver-los ridiculitzat, fent-li presents de la millor fruita.

Fa dos anys, un arquitecte els va fer un plano per a la construcció del matadero, costant-los-hi un grapat de centes pessetes, i per a sa construcció

destinaren en el pressupost la quantitat de 1.000 pessetes anyals; pero ara resulta que no sols no s'ha posat la primera pedra, sino que les 1.000 pessetes han volat sens que ningú sàpiga on han anat a parar.

Senyors concejals, fins quan sereu comparses encubridors d'un joc tan perillós?

Si és veritat que s'han fet fortes acusacions al senyor alcalde (que la seva lògica tindrà), perquè no el destituïu o no marxeu vosaltres?, doncs amb la vostra tesitura donareu a entendre que també hi teniu aproximacions.

Si no els afeble el nostre silenci o nostres acusacions, al contrari, aixís ens donareu lloc i temps en publicar una fulla extraordinària, compendi de tot, fent-ne una ferma tirada capàs perquè arribi fins en els reconcs més llunyanos de nostra *provincia* i s'en pugui tenir coneixement.

JUSTICIER.

La taca

Als honorables regidors processats

Per sobre de les joies, que s'enjoïlla Tarragona, una taca llueix, sobre la seva immaculada historia.

Historia que m'encanta llegendàriament.

Historia que segella la vida i recordança dels Césars.

Historia dels temps d'or, del temps immortal de les alcurnies i vaixelles solcant la mar que s'estima amb la vostra immortal Tarraco.

Formoses gestes panteístiques, que avui nosaltres, resaríem sobre'l balcó Mediterrani.

Encantaments que'ns signaria l'estatua viventa del Roger de Llúria de quan pescava dofins d'or i assenyalats amb colors de nostre senyera.

El gran comanador de vaixelles, Roger de Llúria, ens virtualitza la Creuada. ¡Creuada santa! Per sobre la nudat, de l'imperial Tarraco, per sobre la seva encisadora joia natural de reverent quietut monàstica; per sota'l vol de coloms blancs que rodejen els cimboris i el jardí de la joiosa Catedral de xiprers com agulles qui assenyalen l'immensitat, l'infinít de la creació... per sota açò... ara ens ha caigut una taca a la vostra ciutat, qui avença a gambades de gegant.

Una taca aborrible! Una taca de miserables marxants de la política! Una enllotada, per aquest femer polític, que en cada poble es menjen les arrels dels arbres ufanosos! A l'encant de la vostra ciutat delitosa, qui s'afanya en entendre, ara l'abraça uns cucs cangrenosos, uns cucs de lepra que s'arroceguen enllotant la ciutat somrienta...

A l'avenç se li ha enterposat aquets paràsits i us han fet víctimes.

Els qui heu comanat la ciutat per un bell camí, us han interposat, lleis... lleis i més lleis... per entrebancar-vos.

Els vostres destins, han quedat en mans dels incapacitats, dels incipients i aventurers de la política velle i caduque... a mans d'uns vulgars prestidigitadors que's burlen del patrimoni de nostra fè i voluntat... Quan trist esdevé, que un poble perdi, en un moment de prova, la forma de custodia, de les seves reivindicacions i solemnitats...

Tarragona, en un moment grandió, enfront de la solució dels problemes de nostra vida, ha trobat una horroritzant taca.

Han tacat la historia seva uns infelissos mendicants de ciutadania.

Han tacat la gloria d'un poble uns anémics esperits visionaris; uns despreciables essers que no saben l'eloquencia de la soberania de Catalunya.

I per çó el poble no'ls darà proves d'adhesió... quedaran sols i afrontats.

XACOLATE ORTHÍ-TARRAGONA

PRODUCTE PUR i de PRIMERA CALITAT : El més RIC EN CACAO : Aliment NUTRITIU per excelencia

I la taca, aquesta taca la desagraríem tots els de nobles sentiments de totes les quatre provincies; tots la borraríem escupint els afrontables que's burlin de l'honor de Catalunya.

Una taca es pot borrar; la deshonra sobre la dignitat de la soberania, aqó no's pot ni debem borrar-ho. Que caigui l'anatema sobre de qui sigui.

Descansin en pau els pobres d'esperit...

Honorem als processats de la digna imperial Tarraco.

El poble no creu pas en els qui tenen providencialment les seves regnes.

El poble creurà en els seus representants, que avui tenen el pés d'un procés...

Salve, honorables representants del poble!

SALVADOR TORRELL I EULALIA.

NOVES

En el moment de tancar la present edició se'n comunica que l'Associació Patronal i'l Sindicat d'Exportadors, entitats ben respectables d'aquesta plaça, acordaren per unanimitat, en llurs respectives juntes generals, fer-se les manifestacions de la Cambra de Comerç, Indústria i Navegació en favor dels regidors senyors Ventosa, Boada i Musolas per haver votat en prò de l'Autonomia integral de Catalunya proposada per la Mancomunitat.

Acords semblants han adoptat la Cambra de la Propietat Urbana, el Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria i el Gremi de Ultramarins.

Entre una bona colla de compatriotes se ha overt una suscripció per a fer ofrena d'una bandera catalana a la Diputació de Tarragona per a que no pugui repetir-se el cas de que per imposició d'un Nadal qualsevol tinga que arriar-se nostra gloriosa ensenya.

A dita suscripció, que a hores d'ara importa una colla de pessetes, hi queden convidats tots els tarragonins catalans.

Casa Llauredó,

San Agustí, 19

Rebudes les més selectes novitats en

- PELLETERIA : ROBA BLANCA
- JERSEYS : VELLUTS : TAPICERIES
- LLANES PIRENEUS : TAPETS
- EDREDONS : MANTES : ASTORS
- CORTINATGES : LLANERIA : SEDERIA
- I LENCERIA
- GÉNEROS DE PUNT, DE LLANA
- I DE COTÓ

300 ABRICS DE SENYOR CLASSE

EXTRA A MEITAT DEL SEU VALOR

A pesar de les circumstancies actuals els preus en tots els articles son en extrem limitadíssims.

Ha causat tanta indignitat la conducta observada per el *Diario de Tarragona* durant aquets ultims temps en tot lo relatiu a la Mancomunitat de Catalunya i a la conducta que observen sos correligionaris, tant a l'Ajuntament com arreu a on hi tenen influencia, que entre bon nombre de suscriptors ha coincidit l'idea de donar-se de baixa de dit *Diario*, a quin objecte se estan recullint adhesions.

Tots quants vulguin ajudar d'aquesta manera a fer dificil la vida dels enemics de Catalunya poden passar per nostra Redacció a firmar la llur adhesió a la protesta i corresponent baixa.

Sembla que per fi en Romanones, a última hora, quan ja l'efecte estava lo-grat, intentà passar una maneta al governador civil per la presió exercida amb els ajuntaments de la *provincia* per a que votessin contra la petició de l'Autonomia integral de Catalunya.

No basta això. A un governador aixís hi ha que destituir-lo.

Es la satisfacció més petita que pot donar-se a un poble.

PERE FRANCESH

Practicant de Medicina i Cirugia
Especialitat en Massatge i Callista

VISITA A DOMICILI

Plassa de la Font 47, entressol

Hem rebut atenta lletra de convit a la festa d'afirmació nacionalista organitzada a Constantí.

Esperem, en el moment d'escriure, coneixe el programa de la festa per a trovar el modo de complaure als amics nacionalistes de la riallera vila, que, com avançada tarragonina, és el guaita sempre despert del nostre Camp.

De totes maneres volem fer constar que si no hi assistim serà degut a que més perentories feines per Catalunya reclamen ara més que mai nostra presencia i nostra actuació a Tarragona.

Que l'èxit més gran coroní la festa!

En l'última reunió general celebrada per la societat «Cooperativa Obrera Tarraconense» en el seu nou hostatge social, varen esser nomenats president honorari i socia protectora de la mentada entitat el nostre estimat amic En Tomàs Mallol i la seva volguda esposa, Na Emilia Colomé.

Ho celebrem, ja que, amb la seva actuació en prò d'aquella entitat, se han fet mereixedors de dit homenatge.

«Cómo se llega a comerciante»

Darrera obra de D. Pere Gual Villalbí
En la Libreria Eliseo Ponz
Baixada Misericordia, 7 - Tarragona

Com a conseqüencia, per Sant Josep no hi haurà matons. Ni timbas.

Per fi, ha sigut traslladada a Orense —«a Orense?; dónde cae esto?», din que preguntava—el governador civil. Bon vent!

Degut a les circumstancies locals, se ha sospès l'acte de Homenatge a la Llengua Catalana, projectat per avui.

Amb motiu de l'entrada de l'any l'Extensió d'Ensenyament Tècnic de la Mancomunitat de Catalunya s'ha dirigit novament als estudiosos de la nostra terra recordant-los-hi que mercós a la seva actuació tenen oportunitat de seguir els estudis de Tècnic i Expert Electricista i esdevenir competents en una branca de tan gran present i pervenir com la que abraça la tècnica de l'Electricitat, encara que les seves ocupacions no els permetin abandonar la població on resideixin ni assistir a escoles on són donades lliçons orals.

Les ensenyances de l'E. E. T. són cursades per correspondència sota la direcció de professors d'autoritat reconeguda i a base de textos escrits especialment. Les pràctiques són fetes per mitjà de caixes de material que reben els alumnes i per visites col·lectives a tallers i centrals, completant-se, demés, amb un breu període final de treball.

Dins d'un preu molt mòdic en que es segueix un sistema escalonat de pagament a l'alcanç de tothom, hi són inclosos drets d'estudis, textos, material de dibuix i pràctiques. L'estudiant no té altres despeses suplementàries sino les de correu.

L'E. E. T. compta ja amb un gran nombre d'alumnes distribuïts per totes les comarques catalanes. Aquells que desitgin dades sobre aquest ensenyament poden demanar-les al senyor director de l'E. E. T., Urgell, 187, Barcelona.

CASA COCA

COMTE DE RIUS, 7 - TARRAGONA

Respalls de tota mena, especialitat en articles de pell i per a viatge, hules per a llits i taules, gutaperxes i linoleums.

El cos de Telégrafos ha dirigit una llarga instància al cap del Govern demanant que les xarxes de tele-comunicacions no se separin de cap manera del centre de l'Estat, i es clar, tot això de patriotisme, de integritat, etc. etc.

No diuen si, en el cas d'una nova vaga del cos de Telégrafos, ho tindran en compte el servei de la patria i el centralisme.

¿Qué espera el Rey?

Del autor de los libros «Temas» y «En esta hora única», el diputado por Tortosa i brioso propagandista revolucionario, Marcelino Domingo, ha aparecido un tomo de 112 páginas, con una expresiva portada de «Tito», intitulado, «¿Qué espera el Rey?».

Este libro es un alegato formidable contra el régimen. En él está condensada la campaña revolucionaria de Marcelino Domingo, ese formidable luchador, con quien la monarquía tiene una cuenta pendiente: su encarcelación y proceso.

La aparición de este libro causará gran sensación, y más en estos momentos en que, lo que pregunta el título de este libro, es pregunta de todo el pueblo.

Lleva una portada a dos colores, por «Tito», tan atrevida e insinuante como el texto.

Vale 50 céntimos.
Pedidos en las librerías y en la Casa Editorial Monclús.—Tortosa.

LA SASTRERIA DE A. Gavaldá

TÉ EXPOSADAS LES ULTIMES NOVETATS EN FIGURINS PER A AQUESTA TEMPORADA

PREUS AMB ECONOMIA
Mendez-Núñez, 6, ent.
TARRAGONA

GRAN TINTORERIA LA REUSENSE DE VDA. DE INGLÉS MAGRIÑÁ

Baixada Peixatería, 21 : TARRAGONA

Aquesta casa, sen la mes important en el seu ram, es la única en aquesta plassa que executa el verdader

RENTAT EN SEC

sobre totes las robas.

En 24 horas es deixen llestos els dols y tots els treballs que precisin. Es tenyeixen tota classe de colors com la mostra que es desitgi, igual com també es tenyeixen les robes negres en colors. Les sotanes y manteos, además de tenyirse en un bon negre, es planxen d'una forma especial, evitant el llustre.

¡Ficseusí bé! Aquesta es la casa a on tróvareu el màxim de la PRONTITUT — PERFECCIÓ — Y — ECONOMIA

LLIBRERIA PAPERERIA ESTAMPERIA DIBUIX PINTURA ESCRIPTORI LLIBRES RATLLATS ELÍSEO PONZ MASSAGUÉ

SUCCESSOR DE FILLS DE J. FONT

CORRESPONSAL de la casa FARINETTI per a SEGELLS DE GOMA, RELLEUS EN PAPER, ESMALTS, etc., etc., i de la casa «ARTE CRISTIANO» de OLOT per a ESTATUARIA RELIGIOSA

Baixada Misericordia, 7 - Teléfono 393 Tarragona

Ferreteria de Bernabé Martí

Bateria de cuina — Eines de totes classes
Articles per a magatzems de vins i olis.

Objectes per a regalos

Articles per a Sport

SANT AGUSTÍ, 9 I 11-TARRAGONA

CLÍNICA VETERINARIA I TALLER DE CONSTRUCCIÓ

— DE —

POMPEU VALL

NOVA DE S. FRUCTÓS, 3
TARRAGONA

P. Cloret i Ordeix

Advocat : Corredor de Comerç Col·legiat
Apodaca, 6 : Tarragona : Telefon 95

Gestió i intervenció d'operacions bancaries : Ordres de borsa

Fábregas i Recasens

Banquers

Valors :: Cupons :: Borsa :: Canvi :: Giro
Rambla dels Estudis, 4 :: Barcelona

JOSEP J. LISSSEN

GRANS DIPÓSITS DE DOGUES DE CASTANYÉ

Aquesta casa, que fa les compres directament per la seva sucursal de Italia, pot oferir preus sense competència.

TELÉFON 387

DESPATX: UNIO, 6, 1.ER

Ferros per a obres de totes classes: Retxes: Especialitat en treballs d'art.

TALLER DE CERRALLERIA
— DE —
JOSEP GIL SABATÉ
CARRER PORTELLA, 9
TARRAGONA

Báscules, Balances i Romanes. Reparacions de totes classes.

Impremta: de Llorens i Cabré

Fortuny, núm. 4
: Tarragona :

GRANS MAGATZEMS
Las Balears

Sabateria: Sombrereria: Camiseria: Corbataria: Géneros de punt: Especialitat i grans existències en mitjes i mitjons.

ROBA BLANCA PREU FITXO
TELEFON 116

Confiteria i Pasteleria
— DE —
Francisco Tuset
(Ex-dependent de la casa Palá)

Gros assortit en reposteria: Tortades replenes i Pasta de Brioxis. Especialitat en Pastes seques: Carquinyolis i Borregos: Xarops i Horxates.

RAMBLA S. JOAN, 41
TARRAGONA

TINTORERIA MODERNA
de Angel Alcoverro

Unió, 33. — Taller: Gasòmetro, 32. — TARRAGONA
SUCURSALS A GANDESA, VILLALBA, BOT I BATEA

L'amo d'aquesta tintoreria té'l gust de posar en coneixement de la seva nombrosa clientela i del públic en general que ha rebut un immens assortit en colors de la present temporada i es especial en negres de BREMEN. Per a conyenses visiten aquest establiment.

Es ren en i tenyeixen tota classe de texits de llana, fil i cotó per difícils que sigan.

Es renten i tenyeixen sotanes i manteos en negres especials. Es renten en sec trajes de senyor i senyora, lo mateix que tota classe de cortinatges, tapets, boás, guants, estors, mantellines, gorres, etc.

Es negres es tenyeixen en colors. Especialitat en els planxats sens perjudicar els texits. Gran rapides en els dols. Se serveixen els encàrrecs amb promptitut.

GRAN REBAIXA DE PREUS

No confondre-s: Tintoreria Moderna, Unió, 33 - Tarragona

Hotel Internacional

Recentment inaugurat
Confort modern

COMTE DE RIUS, 17
1 AUGUST, 26
TARRAGONA

HIMALAYA

El rei dels licors estomacals

FABRICANTS:
Fills de Joan Viá Granada
MARCA REGISTRADA

Gran Diploma d'Honor en l'Exposició de Buenos Aires

Demanen en els cafés i pasteleries

Indicat per a casaments, batetjos i banquets

Fábrica de Braguers i de Aparatos Ortopedics (TRENCA TS)

EL BRAGUER-ARTICULAR-REGULADOR sistema MONTSERRAT es el més práctic i modere per a la retensió i curació de les hernies per cròniques i rebeldes que siguin.

Grans existències de BRAGUERETS DE GOMA per a la radical curació de les hernies de la infancia i tot lo concernent a Cirurgia i Ortopedia.

ESPECIALITAT EN LA CONSTRUCCIÓ DE FAIXES VENTRALS

Casa Montserrat
UNIÓN, 34 TARRAGONA

COLMADO CENTRAL

= DE =
Frederic Miret

Fruites fresques, embutits, fiambres, conserves vins, xampany i tota classe de comestibles.

Unió, 28 :TARRAGONA
TELEFON 245

Instal·lacions
— DE —
Electricitat i aigua

Lampisteria en general
Timbres — Teléfos

Material Eléctric
Antón Montesinos
Apodaca, 27
TELÉFON 324
TARRAGONA

STOCK Michelin i Dunlop
Accesoris i pe es soltes per a **Bicicletes, Motocicletes i Automovils**

Olis lubricants, betzines i bujies — Vulcanització i venda de neumáticos i càmares per a tota classe de Autos

Despatx i Exposició: Masteu i C.
Unió, 32 :: Teléfon 259
Garage
TARRAGONA

Casa Lliteras

Recomana al públic sos acreditats Cafés

Torreacció diària
Gran assortit de articles del ram de ultramarins.

Garantia absoluta amb la qualitat dels seus géneros.

Servei a domicili
MAJOR, 3
TELÉFON 241
TARRAGONA

Societat de socors mutuels
TARRAGONA I SA PROVINCIA

dels cassos de vellesa, malaltia, invalidesa, viudetat i mort

Inscrita en el Govern civil i en la Comissaria general de Segurs, segons mana la Llei.
Director facultatiu: **DR. RABADA**

Per a més informes dirigir-se al domicili social:
Rambla Sant Joan, 90, pral. De 10 a 12 i de 5 a 7—TARRAGONA

Menjadors del Jardí
de Francisco López

AUGUST, 15, I COMTE DE RIUS, 16
TARRAGONA

Se serveixen cuberts des de 1'50 pessetes en endavant i a la carta.
Hospedar'es per temporada a preus convencionals.
Habitacions amb llum eléctrica

CLINICA I CONSULTORI
PER A LES MALALTIES DE LA DONA

Vies urinaries, Cirurgia operatoria, parts electroterapia i analisis micro-químic d'orina. productes patològics. Sero-Reacció de Wassermann.— Aplicació del 606.

BAIX LA DIRECCIÓ DEL DR. RABADA
Ex-intern de l'Hospital de la Santa Creu, ex ajudant de la Policlínica del Dr. Fargas i Metge de les Cases de Socors de Barcelona
Consulta de 10 a 12 i de 5 a 7 — Per a obrers, de 7 i mitja a 8 i mitja nit.
Per a'ls pobres, franca dilluns, dimecres i dissapte de 12 i mitja a 1 i mitja.
Rambla de Sant Joan, 90, entressol.—TARRAGONA

MOSTELLE
(RAIMOST)
Suc de raïms sense alcohol

The Grape, Juice G. L.
Londres i Tarragona

El Vermouth més higiènic
Un excelen refresc
El millor aliment en les malalties i convalescencia
Se ven per tot arreu

Sastreria
Novitat

= DE =
Lluís Montserrat

PORTALET, 1
PLASSA DE LA FONT, 51
TARRAGONA

Petit Versailles
Bar de Moda

Refrescos-Café-Licors-Dolços
Explendit servei
: de Restaurant :
Piano eléctric - Overt dia i nit
Rambla S. Joan, n.º 49
Teléfon, 242
Tarragona